

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра психології, педагогіки і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні системи і технології в туризмі

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Туристичне обслуговування
Форма здобуття освіти	денна
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Семестр	7
Обсяг дисципліни	кредити – 3 загальний обсяг годин – 90 аудиторна робота – 36 год., у т. ч.: <ul style="list-style-type: none"> - лекції – 20 год., - семінарські заняття – 16 год., - самостійна робота – 54 год.
Форма контролю	іспит
Пререквізити	знати роль та значення інформації для індустрії туризму і гостинності; уміти вільно оперувати понятійно-категоріальним апаратом туризму, працювати з різними джерелами інформації та статистичних даних; володіти елементарними навичками роботи з комп'ютерною технікою з метою збору і аналізу інформації для презентації результатів своєї роботи.
Постреквізити	знання, отримані у процесі вивчення дисципліни «Інформаційні системи і технології в туризмі», можуть бути використані під час вивчення базових туризмознавчих дисциплін, зокрема таких, як: «Туроперейтинг», «Світовий ринок послуг в індустрії туризму та гостинності» та ін.
Викладач	КУЧАЙ Оксана Василівна, кандидат економічних наук
Контактна інформація	e-mail: oksana.kuchai@knlu.edu.ua
Дні занять	згідно розкладу занять
Консультації	згідно графіку консультацій

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Інформаційні системи і технології в туризмі» полягає у формуванні необхідних теоретичних знань та умінь щодо побудови сучасних інформаційних систем, їх раціонального використання, набуття практичних навичок роботи у спеціалізованому програмному забезпеченні, а також упровадження сучасних інформаційних технологій у практичну туристичну діяльність.

Предметом вивчення є внутрішня та зовнішня інформація, що використовується для управління підприємствами туристичного та готельно-ресторанного бізнесу.

Завданням дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань набуття глибоких і систематизованих знань про основні комп'ютерні офісні системи і технології оброблення даних та прикладні програми з формування, просування і реалізації туристського продукту, автоматизованих систем бронювання і резервування, систем автоматизації управління готельним і ресторанным бізнесом.

ЦІЛІ НАВЧАННЯ

Засвоєння навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології в туризмі» передбачає формування таких компетентностей: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в міжнародному контексті; навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; навички міжособистісної взаємодії; здатність планувати та управляти часом; знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління; розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного); здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту; розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем; здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах; здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, вміння презентувати туристичний інформаційний матеріал; здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку; здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, вміння

забезпечувати з ними ефективні комунікації; здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства; здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати теоретичні основи сучасних офісних систем і технологій; основні принципи організації сучасних інформаційних технологій; основи алгоритми роботи інформаційних систем і технологій в туристичній сфері; основні інформаційні процеси туристичного ринку; уміти застосовувати офісні інформаційні технології на платформах Word, Excel, Power Point, Publisher, СУБД Access для оптимізації здійснення туристичної діяльності; орієнтуватися в питаннях створення і розміщення матеріалів у глобальній мережі Інтернет; здійснювати пошук інформаційних систем і технологій, які можуть бути використані для збільшення ефективності діяльності підприємств туристичного і готельно-ресторанного бізнесу; користуватися сучасними інформаційними системами для здійснення резервування та бронювання через глобальну мережу Інтернет. Володіти елементарними навичками роботи з науковою літературою та матеріалами періодичних видань; користуватися базовою термінологією з дисципліни; технічними елементами відкритого програмного забезпечення, що встановлене на ПК.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Під час вивчення дисципліни «Інформаційні системи і технології в туризмі» здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні та семінарські заняття, вчасно виконувати всі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Відпрацювання занять, пропущених через поважні причини, відбувається під час консультацій. У разі здачі завдань (практичні роботи, індивідуальні завдання) після встановленого строку, кількість балів за їх виконання зменшується (з мах 5 б. ставиться лише 4).

Під час виконання завдань здобувачі повинні обов'язково дотримуватися принципів академічної доброчесності, а саме: самостійно виконувати всі види завдань та форми контролю; посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про використані методики досліджень і джерела інформації, результати власної навчальної діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема 1. Сутність та особливості використання інформаційних технологій в туризмі. Сутність інформаційних систем і технологій. Структура інформаційних систем, поняття і класифікація інформаційних технологій. Нові інформаційні технології в туризмі, готельному і ресторанному бізнесі. Інформація і інформаційні сфера туризму. Складові інформаційної сфери туризму.

Тема 2. Особливості використання інформаційних технологій в текстовому процесорі Word. Загальна характеристика пакету Microsoft

Office. Основні елементи інтерфейсу користувача та механізм зміни інтерфейсу. Основні узагальнені інформаційні технології (функції). Автоматизація оброблення первинних документів. Програмування в середовищі Word.

Тема 3. Особливості комп'ютерних інформаційних технологій в табличному процесорі Excel. Основа додатка Excel. Основні параметри Microsoft Excel. Механізм зміни інтерфейсу. Функції додатка Excel. Програмування в середовищі Excel.

Тема 4. Комп'ютерні інформаційні технології на базі СУБД Access. Основні елементи інтерфейсу Access. Основні функції СУБД Access. Процес створення реляційних таблиць. Побудова запитів. Діалогові електронні форми. Звіти. Програмування у середовищі СУБД Access.

Тема 5. Комп'ютерні технології на базі презентацій PowerPoint. Пакет підготовки презентацій PowerPoint. Класифікація основних інформаційних технологій, які використовуються в середовищі пакета підготовки PowerPoint. Технологічні етапи створення презентацій. Послідовність команд та дій реалізації технології PowerPoint.

Тема 6. Технології використання Інтернет в туризмі. Інтернет технології у рекреаційно-туристській діяльності. Основні етапи використання мережі Інтернет в туристичному бізнесі. Пошукові системи інтернету. Класифікація сайтів які відносяться до сфери туризму. Технології інтернету у резервуванні та бронюванні послуг. Технології електронної пошти.

Тема 7. Інформаційні системи і технології з дослідження туристичного ринку. Зміст і структура інформаційної системи з дослідження ринку та попиту. Сутність маркетингових функцій. Маркетингові дослідження з використанням інформаційних технологій. Удосконалення туристичного продукту. Технології оброблення даних щодо аналізу споживачів і конкурентів. Механізм залучення інформаційних технологій в процес розробки програми туру. Технології прогнозування попиту надання туристичних послуг.

Тема 8. Спеціальне програмне забезпечення для комплексної автоматизації туристичних послуг. Програмне забезпечення туристичних послуг. Типові програмні комплекси. Основні режими типових програмних комплексів.

Тема 9. Сучасні системи електронного резервування та бронювання в туризмі. Виникнення основних систем бронювання. Основні глобальні дистрибуторні системи бронювання. Основні централізовані системи бронювання. Загальна характеристика систем. Основи роботи з системами. Допоміжні команди.

Тема 10. Моделювання системи основних заходів у туристичній сфері. Методика імітаційного моделювання системи інформаційного

забезпечення туристичного заходу. Система інформаційного забезпечення туристських заходів. Основні модулі обробки інформації.

ВИДИ ЗАНЯТЬ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачені лекційні та семінарські заняття, виконання самостійної роботи та її захист. Форма підсумкового контролю – іспит.

Під час навчання використовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, діалогово-комунікаційний, самонавчання, комп'ютерний, Веб-технології. Семінарські заняття передбачають усне поточне опитування під час аудиторних занять, лабораторні роботи, перевірка індивідуальних завдань (презентацій), письмова модульна контрольна робота. Самостійна робота включає у себе вивчення теоретичних питань, що стосуються тем лекційних занять за рекомендованою літературою, виконання індивідуальних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Однією з умов виконання індивідуальних завдань є дотримання принципів академічної доброчесності.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувача	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1.Аудиторна та самостійна робота	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	20
		3. Іспит	30
		Разом	100

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здобувача (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи

№ п/п	Види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінки
--------------	-----------------------------------	---------------	------------------------

1.	Відповідь на основні питання, передбачені темою семінару.	5	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем. Демонстрація самостійного знаходження відповіді на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та додаткову літературу; вміння аналізувати, робити власні висновки; здатність встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.
		4	Відповідь правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна. На проблемні запитання здобувач знаходить відповідь за допомогою викладача, спираючись переважно на лекційний матеріал без застосування додаткової літератури.
		3	Відповідь поверхнева з порушенням логіки, не аргументована. Здобувач, формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу, допускає помилки у визначенні понять та категорій, не здатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання.
		2	Відповідь неправильна. Здобувач демонструє нездатність розкрити питання семінару, допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.
2.	Доповнення, відповіді на проблемні питання, виконання практичних завдань тощо.	5	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність матеріалу, систематичну підготовку до занять на основі опрацювання лекційного матеріалу та додаткової літератури.
		4	Висока активність, що свідчить про обізнаність матеріалу. Доповнення підтверджують систематичну підготовку здобувача, але виявляють його репродуктивні, а не узагальнення, власні судження тощо.

		3	Середня активність, що свідчить про недостатню обізнаність матеріалу. Здобувач дає відповіді на запитання поверхнево, допускає помилки у визначенні понять та категорій.
		2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом.
3.	Експрес-контроль (робота на занятті протягом 10-15 хв.: поточна письмова контрольна робота (тест), вибіркоче опитування, написання есе та ін.)	5	Повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		4	Недостатньо повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		3	Поверхнева з порушенням логіки, не аргументована.
		2	Незадовільна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Робота виконана правильно, творчо і самостійно, демонструє належний рівень знань та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.	«відмінно»
Робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, демонструє належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.	«добре»
Робота виконана, але містить помилки, демонструє недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.	«задовільно»
Виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.	«незадовільно»

У кінці вивчення навчального матеріалу напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу здобувача як середнє арифметичне значення усіх поточних оцінок за ці види робіт з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, **максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру становить 50.**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів	Критерії оцінки
--------------	-----------------	-----------------

Тестові питання (має 10 б.)	10	Всього 10 тестових завдань, кожна правильна відповідь – 1 бал.
Питання (завдання) алгоритмічного рівня (має 4 б.)	4	відповідь повна, логічна, послідовна. Здобувач демонструє відмінне знання фактологічного матеріалу, досконало орієнтується у змісті питання;
	3	відповідь у цілому правильна, проте недостатньо повна та змістовна;
	1 – 2	відповідь неповна, поверхнева, із суттєвими помилками та неточностями;
	0	відповідь відсутня або повністю не відповідає змісту питання.
Питання (завдання) творчого рівня (має 6 б.)	6	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань; здобувач вільно оперує поняттями та термінологією, аргументовано доводить власну точку зору;
	5	відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить недоліки та неточності у розв'язанні завдань; здобувач демонструє недостатнє обґрунтування власної точки зору;
	3 – 4	відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у викладенні матеріалу, рівень самостійності суджень недостатній;
	1 – 2	відповідь поверхнева, нелогічна, містить суттєві помилки та неточності, рівень самостійності суджень низький;
	0	відповідь відсутня або не відповідає змісту питання.
Разом	20 балів	

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за модульну контрольну роботу.

Здобувачам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 63 – 70, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – А. Підсумковий рейтинговий бал виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала здобувача 30 балів.

Іспит відбувається в усній формі.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь здобувача на іспиті за 4-бальною шкалою. Отримана оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

- «**відмінно**» – 30 балів;
- «**добре**» – 23 бали;
- «**задовільно**» – 18 балів;
- «**незадовільно**» – 0 балів.

Критерії оцінювання відповіді здобувача на іспиті

повна і правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних питань курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни.	«відмінно»
в цілому правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими неточностями та недоліками.	«добре»
поверхнева відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач припускається помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.	«задовільно»
відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання внаслідок незнання програмного матеріалу.	«незадовільно»

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то йому виставляється

підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. Артеменко О., Сукач М., Хрущ Л., Скопень М., Будя О. Інформаційні системи і технології в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі. Підручник. К. : Ліра-К, 2018. 300.
2. Білогурова Г.В. Конспект лекцій з курсу «Інформаційні системи і технології в туризмі» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання напряму 6.140103 - Туризм) / Г.В. Булогурова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – 49 с.
3. Влащенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 373 с.
4. Гаврилов В.П. Інформаційні системи і технології в менеджменті: навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2003. 259 с.
5. Гуць В. С. Технологічне устаткування готелів, готельних комплексів : підручник / В. С. Гуць, О .А. Коваль, В. А. Русавська. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 568 с.
6. Гужева В.М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2001. 400с.
7. Журавльова І. В. Інформаційні системи міжнародного бізнесу : навч. посібн. ХНЕУ, 2006. – 452 с.

Додаткова література

1. Гуляєв В.Г. Нові інформаційні технології в туризмі: Учб. посібник. – М.: Пріор, 2005.–144 с.
2. Білогурова Г.В. Конспект лекцій з курсу «Інформаційні системи і технології в туризмі» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання напряму 6.140103 - Туризм) / Г.В. Булогурова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – 49 с.
3. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.
4. Скопень М.М. Комп'ютерні інформаційні технології в туризмі: Навчальний посібник. – К.: КОНДОР, 2005. – 302 с. 5. Скопень М.М.

- Практикум з дисципліни "Інформатика та комп'ютерна техніка" / М.М. Скопень; відп за випуск Л.Ф. Мараховський. – К.: КІТЕП, 2000. – 172 с.
5. Інформаційні технології в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі: підручник / За ред. д.т.н. Сукача. – К.: Видавництво Ліра-К, 2017. – 768 с.

Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України. [URL:http://www.kmu.gov.ua/](http://www.kmu.gov.ua/)
2. Законодавство України [URL:http://www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
3. Державний комітет статистики України [URL:http://www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
4. Tourism Statistics. URL: <https://www.e-unwto.org/toc/unwtotfb/current>
5. UNWTO Tourism Highlights. [URL:http://www.e-unwto.org/](http://www.e-unwto.org/)
6. Sabre: <https://www.sabre.com/>